

(כל הזכויות שמורות)

גם עתה, כנראה, לא תקבל ישראל נשק מארצות-חברות. הודעתו של אבא אבן, בשידור טלביזיה, שהוא הגיש בקשה לקבלת נשק עוד לפני שלושה שבועות, מתפרשת כנסיון להפעיל את דעת-הקהל האמריקאית, במאמץ לשנות את עמדתו השלילית של הסטייס דיפרסמנט. לעומת זאת, תבטל כנראה חשינתו את התנגדותה למכירת נשק לישראל על-ידי מעצמות ירידו-תיות לה. כזכור גרמה ארצות-הברית לפני כשנתיים לביטול מכירת מסוטי סילון לישראל על-ידי קנדה.

ישראל לא תמהר בשינוי תשובה לאיגרת המחאה הי-סובייטית, על מעבר מטוסים בריטיים לירדן. בירושלים מחכים תחילה לשתי התפתחויות: תשובתה של איסליה לאיגרת כמעט-דומה, ותוצאות התמרונים לערכת ועידת פיסגה. עם זאת יצביע שגריר ישראל במוסקבה, ב-אורח בלתי-רשמי, על עובדת הפסקת הטיסות ועל כי ישראל ימחתה נגד טיסות אלה כמעט מן הרגע הראשון.

ר"ר נחום גולדמן יקבל, כנראה, את הזכות להשתתף בישיבות הממשלה. בישיבות אלה יוכל להשתתף בדיונים, אך לא בהצ-עה. זהו, כנראה, עיקר ההסכם שהושג לאחרונה בין נשיא ההסתדרות הציו-נית לבין ביג"י, לפיו יתחייב גולדמן שלא לעסוק בשטחי מדיניות-החוץ ולהתרכז בפעולה מאומצת בקרב הקיבוצים היהודיים בעולם, למען ישראל.

ביג"י יעמיד תנאי אחד להשתתפותו בכל ועידה ביני-לאומית אשר תדון בכעיות המרחב: שהוא יוכל להיפגש עם מ-נהיגי ערב, וביחוד עם גמאל עבד אל-נאצר. במקרה שלא תיווצר אפשרות זו יטיל ביג"י את היי-צוג הישראלי על משלחת רגילה, יש-מור לעצמו את ה-זכות להתכנס לכל החלטה אשר תראה לו כמנוגדת או פו-געת, במישרין או בעקיפין, באינטרס של המדיניות היש-ראלית.

בחוגים מעי-רכיים, מתגב-ית הדעה כי סעודיה תנסה אולי לספח את ירדן, ברגע שיר-ברר כי המלך חו-סיין לא יוכל לה-חזיק עוד מעמד וכי הבריטים יהיו נא-צים להיסוג. לא ברור עדיין מה ע-לולה להיות תגובת ישראל בפני התפת-חות כזו.

תוכנית מערבית אחרת, ביחס לעתיד המרחב: האנגלים יחזקו את כוחותיהם בכוחות הנסיכות השוממה במפרץ הפרסי, המתפקדת להם את מחצית תוצרת הנפט שלהם. הכוונה: להבטיח שמירה מצופה על הצינור הקצר, משדות הנפט לחוף המפרץ, מפני כל חבלה.

כמעט בטוח שהנחתת הכוחות הבריטיים בלוב לא באה רק לצרכי חיזוק המערך המערבי הכללי במרחב, אלא כדי למנוע מהפכה נגד שלטון המלך אידיס, אשר עמדה כבר להתבצע, כדוגמת המהפכה העיראקית.

אבא אבן יתמנה כסגנה של גולדה מאיר. מאחר ושרת החוץ חולה מאד, יטול למעשה המדינאי הצעיר את רוב נטל מדיניות החוץ לידיו. זוהי כנראה הפשרה שהושגה בתוך מפא"י, כאלטרנטיבה למסירת ניהול מדיניות החוץ לאחד מצעירי ביג"י, שאינם אהודים ביותר על החוגים המיו-שבים יותר של המפלגה.

הרביזיוניסטים ברחבי העולם יפתחו במערכה נגד החל-טת ממשלת ישראל שלא להעלות את עצמות זאב ז'בוטינסקי. חוגים אלה יפעלו בעיקר במסגרת הארגונים הציוניים, מתוך שאיפה להניעם לקריאה משותפת לביטול ההחלטה.

צפויה פרישתו של הרב הראשי יצחק איזיק הלוי הרי-צוג, מאחר שהוא מתקשה, מסיבות כריאות, למלא את תפקידו. כמעמדים לתפקיד זה באים בחשבון הרב איסר יהודה אונטרמן, רבה הראשי של תל-אביב; אלוף-משנה שלמה גורן, הרב הראשי של צה"ל; הרב ד"ר יוסף דב סלובייצ'יק מבוטומן. אולם יתכן כי הפרישה לא תצא לפועל, וכי הרב אונטרמן יתמנה רק כממלא מקום.

העם אותיות של דם

„תפקידכם הוא לברוח מכאן. תפקידי הוא לדאוג שלא תברחו מכאן“ (המפקח הבריטי גראנט. מפקד בית-סוהר עכו, לאסירי המחנות העברית).

אלמלא כיסו גופותיהם של הסוהרים והאסירים ההרוגים את השטח מסביב לכלא שטה, היתה המדינה כולה מתפקעת השבוע מצחוק. היה משהו היתולי ממש במיקום בית-סוהר לפידאיון בטוח זריקת-אבן מן הגבול, בסידוריה-בטחון המגוחכים ובחוסר מתקניה-אזעקה במקום (ראה כתבה).

הביקורת הציבורית היתה כה ספונטאנית, אחידה ומובנת מאליה, שאפילו בטאון מ-פא"י, דבר, החליט שאין טעם להתנגד לגל, אלא מוטב לעלות עליו בעוד מועד. הוא מיהר להטיח האשמות חמורות בפניו של שר-המטרה המפא"יי בכור שיטריח.

אולם היה זה מאוחר אפילו לגבי רוכבי-גלים מדופלמים כמו עורכי דבר. מזה שנים שמיעו גורמים רבים את התביעה לביטול

יצבי, בלבנון הושגה הפשרה, אשר לה הסכימו למעשה כל הצדדים הלוחמים עוד לפני שההפיכה העיראקית גרמה לפלישת המארינס. כאמיל שמעון הסכים להסתלק, במקומו נבחר סואד שיהאב, הרמטכ"ל הי-שקול, ששקד בימי המאבק להישאר גי-ראלי בין הצדדים, לגלות את אהדה לרע"ם ולמערכ כאחו, להציב את הטאנקים שלו במבואות ביירות כאילו נגד המארינס ו-לתת להם להיכנס לבירה בקבוצות קטנות. ועידת-הפיסגה עמדה על הפרק, אגרות ואגרות-נגדיות מילאו את הכותרות הרא-יות. היה ברור מראש ששום דבר מעשי לא יצא מן הועידה רבת-הפרסומת. אפשר היה לחשוב כי המשבר במרחב חלף.

מה תעשה ישראל? אולם באופק כבר הסתמן המשבר החדש. כמעט איש לא דיבר עליו. אך כל הצדדים התכוננו לקראתו בשקט. במרכזו עמדה המהפכה שטרם פרצה: המהפכה בירדן.

לא היה כמעט ספק כי ברגע שהצנחנים הבריטיים יצאו מגבולות מדינה זו, יקום עמה כאיש אחד ויטאטא את המלך חוסיין החוצה. אם עוד שרדו למלך הקטן ידידים לפני חודש, הרי הסתלקו ממנו ברגע ש-

קרא לפולשים הורים לחזור למולדתו — מעשה שהיה בחזקת בנידה בעיני כל ערבי לאומי.

המלך היה עתה כה מבודד, עד שנת-עורר חשש רציני ש-המהפכה תסרוץ עוד בימי נוכחותם של הצנחנים הבריטיים, וכי אפילו הגדודים הבדואים של הלגיון הערבי, עד כה מש-ענת-הברזל של ה-מלכות ההאשמית, שייכים עתה למחנה המורדים תומכי עבד אל-נאצר.

השאלה הגדולה: אם תפרוץ המהפכה למחרת צאת האנ-גלים, ואם תשא את דגלה של הרפובלי-קה הערבית המאו-חדת של גמאל עבד אל-נאצר — מה יהיה?

ובעיקר: מה תע-שה ישראל במקרה זה?

ליישר את ה-גבול? במשך שנים הצהירה ישראל ש-לא תשב בחיבוך ידיים נוכח צירוף ירדן למחנה רע"ם, אשר ממשלת ישראל רואה בו את האו-יב העיקרי של ישראל בברחב. אפילו אין בן-גוריון משוכנע בכך בעומק לבו, הרי אחרי שנים ארוכות של תעמולה קיצונית נגד "הרודן נאצר" ונגד "האיחוד המצרי-סוריי", לא יוכל להשלים עם סיפוח ירדן לרע"ם מבלי להיראות בעיני חסידיו כפחזן.

יתר על כן, כל מי שסבור כי גבול-הירדן הוא כורה צבאי להגנת המדינה, יראה במצב זה הזדמנות אחרונה ליישר את הגבול. ההזדמנות תיראה חר-פעמית ובלתי-חוזרת, ואין ספק כי מנהיגים רבים בישראל ידרשו לנצל.

אם כן, מה יקרה הלאה? קוריאה שנייה. דיפלומטים קומוניס-טיים, שדיברו השבוע בחופשיות רבה מן הרגיל, תיארו באוזני בני-שיחם את הש-תלשות המאורעות הסבירה, כמו מישחק שח-מט קטלני:

ההלך ראשון: האנגלים יצאו מירדן, חוסיין ייהרג או יברח, שלטון מהפכני של חסידיו רע"ם ישלט בירדן.

מהלך שני: ישראל תפלוש לירדן, צה"ל יכבוש את כל השטח ממערב לירדן (וב-צורה זו יצרף לישראל מיליון תושבים ערביים גוספים, מחציתם פליטים מן ה-ההלך ראשון: האנגלים יצאו מירדן, חוסיין ייהרג או יברח, שלטון מהפכני של חסידיו רע"ם ישלט בירדן.

מהלך שלישי: ישראל תפלוש לירדן, צה"ל יכבוש את כל השטח ממערב לירדן (וב-צורה זו יצרף לישראל מיליון תושבים ערביים גוספים, מחציתם פליטים מן ה-

בניגוד לנחום גולדמן, שחזר השבוע שוב על דעתו שגמאל עבד אל-נאצר הוא המנהיג הערבי היחיד שאפשר לבוא עמו לידו הסדר שלום בתנאים סבירים. (המשך בעמוד 14)

מחנה מעבר למסתננים

משרד-המטרה, שהוקם לצרכי נוחות קוא-ליציונית, והמשבש את דרכי היעילות המיני-הלית. בשעת המערכה הגדולה לגילוי ה-שחיתות בצמרת המטרה הוכח מה מוצדקת היתה תביעה זו לגבי משרת-ישראל, ה-משוחררת כיום למעשה מכל פיקוח דמו-קראטי. השבוע הוכח באחתות של דם ש-תביעה היתה מוצדקת באותה מידה לגבי שרות בתי-הסוהר, שהפך למנגנון פקידותי נטולי-יעילות.

לפי הסיפור הנושן, יהודי טוב קונה לו מטריה אחרי שכבר חלה בדלקת-הריאות. המרידה הגדולה בכלא שטה הוכיחה כי דלקת-הריאות של משרד-המטרה כבר הגיעה לשלב אנוש.

מדיניות

הקרב על הירדן

המערכה על עיראק נסתיימה. המערכה על ירדן טרם החלה. במרחב השמי כולו שררה השבוע דממה מוורת. למסתכלים שטחיים נראתה כדממה שאחרי הסערה. בע-לי כושר-אבחנה ידעו שזו הדממה שלפני הסערה.

לגבי הערכת העובדות כמעט ולא נשא-רו חילוקי דעות בין הפרשנים הרציניים. שלטון החזית המהפכנית בעיראק, ברא-יות הקצינים החופשיים, היה מושלם ו-

ובראשם העולם הזה.